

Goede vrienden, vrienden van onze Beweging,

Ik ben blij dat we hier vanavond in het Muze-café van Heusden-Zolder te gast mogen zijn. Ik heet jullie dan ook graag hartelijk welkom op onze jaarlijkse Rerum Novarum-vingering.

Op 8 mei laatstleden werd in Rome, in de Sixtijnse KAPEL in het VATIKAAN, de opvolger van de overleden paus FRANCISCUS gekozen. Een grote massa op het St.Pietersplein hoorde de verlossende woorden 'Habemus Papam'. De nieuwe paus koos de naam LEO XIV. Zijn naamkeuze werd meteen gelinkt aan de voor onze Beweging zo belangrijke paus LEO XIII. In 1891 – intussen 134 jaren geleden – publiceerde paus Leo XIII de encycliek RERUM NOVARUM. Daarin hield hij een sterk pleidooi voor meer rechtvaardigheid in de samenleving, voor solidariteit met de zwakkeren, voor een rechtvaardig loon, voor het recht op eigendom en het recht op vereniging. Overheid en vakbond moesten hiervoor inspanningen leveren.

De problemen van einde 19de eeuw zijn natuurlijk niet dezelfde als vandaag. Ik wil met u enkele vaststellingen doen:

- De wereld en met name de wereldorde verandert razendsnel: kort na de corona-pandemie – sommige en vooral jongeren moeten er nog van bekomen, viel Rusland Oekraïne binnen, wat later begon de oorlog tussen Israël en Gaza opnieuw, intussen woeden er verschrikkelijke conflicten in Jemen, Soedan en Congo. Tenslotte lopen de spanningen in Kashmir tussen de kernmachten India en Pakistan hoog op. Het niets ontziende oorlogsgeweld maakt tienduizenden slachtoffers, de dagelijkse TV-beelden blijven shockeren en blijkbaar slagen de wereldleiders er niet in het geweld te stoppen. Ook al lijkt het nog ver van ons bed, toch **blijken veel mensen angstig en onzeker over wat ons mogelijk te wachten staat.**
- De toenemende bewapeningswedloop als opbod tussen de grootmachten – lees de artikelen over de groeiende oorlogsindustrie, ook in onze provincie – lijkt bij veel mensen de dreiging van een oorlog kortbij in beslag te nemen.
- Onze eigen overheden bereiden zich eveneens voor:
 - o Zorg dat je een overlevingspakket in huis hebt
 - o Je zult moeten inleveren en besparen willen we onze eigen veiligheid garanderen
 - o Meld je vrijwillig aan bij het leger, inkomen verzekerd.
 - o Bekijk de nieuwe wapens die we willen aankopen tijdens de NAVO-oefeningen in NOORWEGEN, terwijl de F-35 's nog onderweg zijn...
- Niet alleen militair staat de wereld op zijn kop, ook politiek gezien zijn de verschuivingen nauwelijks te volgen:
 - o Onbegrijpelijk dat de Amerikanen de MAGA-president kiezen en volgen: een ogenschijnlijke steenrijke zakenman die de democratische wetten en instellingen in eigen land eigengereid aan zijn laars lapt: migranten deporteren, handelspartners schoffeert met onfatsoenlijke tarieven, strategische partners met lege handen naar huis stuurt of ze 'au contraire' overeenkomsten voorlegt voor eigen gewin. De zogenaamde deal met Oekraïne en de miljardencontracten in Saoedi-Arabië en omstreken illustreren dat.
 - o Een Europese unie die worstelt om als een sterke unie eensgezind besluiten te nemen als het bijvoorbeeld gaat om sancties tegen Rusland, of om de twee-statenoplossing voor Palestina te steunen. Uiteindelijk is er een voorwaardelijke resolutie in ons eigen parlement gestemd.
- Ook in ons land merken we pijnlijke verschuivingen:
 - o Onze federale overheid wil verantwoordelijk zijn, dit wil zeggen
 - Besparen om onze portemonnee op orde te krijgen, m.a.w. werklozen die te lang werkloos zijn op leefloon zetten, langdurig zieken – zo een 500.000 mensen- zoveel mogelijk integreren in de arbeidsmarkt, alle ambtenaren

een maand langer laten wachten op hun indexaanpassing, het begrotingstekort onder controle houden – hetgeen al niet meer zou kunnen - met mogelijke ingrepen in de sociale zekerheid; geld zoeken om **beruchte defensie-aankopen te kunnen betalen;**

Een en ander zou gered moeten worden door een meerwaardebelasting – we zullen de tegen einde juni wel zien zeker?

- De Vlaamse overheid wil onze Vlaamse samenleving op orde krijgen binnen een strikt begrotingsbeleid? Helaas:
 - De wachtlijsten voor sociaal en betaalbaar wonen blijven ellenlang; nog steeds 170.000 wachtenden voor u!
 - De crisishulpverlening in de jeugdzorg vindt geen plaatsen meer om gekwetste en kwetsbare jongeren een veilig onderdak te bieden
 - Het intrafamiliaal geweld neemt zienderogen toe
 - De toegankelijke dienstverlening aan de bevolking faalt: onvoldoende bankautomaten, bediening door openbare diensten/ besturen maar ook private voorzieningen (banken, ziekenfondsen, hulporganisaties edm) helpen je enkel na een online afspraak
 - Klimaattransitie staat op de helling: waar mag men nog windmolens plaatsen (de kosten voor de zee-windmolenparken swingen de pan uit) ? De dwingende richtlijnen voor isolatie, warmte productie, waterhuishouding etc.. wie kan dat nog betalen?
 - Onze onderwijsminister in volle ADHD-stijl lanceert eindtermen voor kleuters en lagere schoolkinderen: kennis, nog maar eens kennis, liefst zonder persoonlijke computer, (andere IT of schermtoestanden)of invulboeken maar wel terug met pen en papier. We maken een slim volk ter ere van....?
 - Jonge ouders met kinderen die nog steeds zoeken voor een voorschoolse of naschoolse, of gewone kinderopvang: wachten is de boodschap, ondanks inspanningen van de minister van Welzijn. 30.000 plaatsen tekort!
 - Bedden in woonzorgcentra staan leeg omwille van tekort aan personeel; 4000 erkende bedden in de ouderenzorg kunnen niet gebouwd worden wegens tekort aan organisatoren met voldoende centen.

Goede vrienden, ik kan zo nog wel even doorgaan.

Het gevoel dat het primaat van de politiek – of anders gezegd- zij weten wat nodig is en wat moet- steeds sterker doorweegt , begint niet alleen op te vallen, meer nog het stoort mij. **Heel wat taken worden doorgeschoven naar de lokale overheden: dat is goed voor de autonomie van die besturen, ook de bedoeling om de uitvoering van het beleid kort bij de burgers te brengen lijkt nobel. Doch de vraag blijft of die lokale besturen – zeker de kleinere - daartoe in staat zijn, zeker als de financiële middelen niet volgen.**

Wij als middenveld-beweging waren lang sterke overlegpartners: enerzijds gaven wij mensen een stem, anderzijds konden we aanschuiven aan gesprekstafels om samen oplossingen uit werken met decisionmakers over hoe we ons samenleven wilden organiseren. Onze deelname aan adviesraden ruimtelijke ordening, cultuur- senioren- of milieuraden rendeerte: wij pleiten ervoor om **deze adviesraden ten volle te herwaarderen, middelen en handvaten te geven om burgerparticipatie mogelijk te maken.**

De verheerlijking van het individu – de zogenaamde vrijheid uit het neoliberalisme-of de eigen-volk- eerst-ideologie van de extremen in onze samenleving, maakt het voor jullie, voor ons als bewegingspartners niet gemakkelijk. **Ze nemen de democratie onder vuur en alle beslissingen worden genomen in dienst van de economie. Och arm, als die niet groeit!**

De slagkracht van ons allen is willens-nilles verzwakt: verouderende doelgroepen, strenger toezicht op de in te dienen beleidsplannen,...kerken, parochies ,ook en ooit trekkers van een warme samenleving lopen leeg.... toch wil ik vandaag een oproep doen aan jullie allen om te laten zien dat we mekaar kunnen versterken: er zijn voorbeelden genoeg:

Denk aan de samenkomst in het PROVINCIEHUIS met de nieuwe schepenen van WELZIJN en de vele vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties, denk aan onze inspanningen om bijkomende studierichtingen aan de U-HASSELT met Carien en Luc als FELLOWS voor de richting sociale Wetenschappen; denk aan de inspanningen om mee te denken over het kerkenplan; denk aan vakbondsacties omtrent de pensioenen, de betoging vorige week nog van de zorg- en welzijnssectoren; ; denk aan de manifestatie om het geweld in Gaza te stoppen...

Wij willen duidelijk een samenleving, zoals onze nieuwe paus aangaf, waar er bruggen gebouwd worden, waar er vrede mag heersen door dialoog, waar zorgen van zwakkeren ernstig genomen worden op een rechtvaardige manier, waar solidariteit mag heersen in de samenwerking naar een hoopvolle toekomst voor onze kinderen. Goed overleg, sociaal overleg verhoogt de betrokkenheid van alle partners, van alle burgers.

Als Beweging willen daar met onze ID-dagen in november de eerste stappen in zetten. Op lokaal en nationaal niveau willen we de plaats en de betekenis van het middenveld van morgen concreet maken. In de voorbereiding naar ons congres einde januari 2026 zal ieder van jullie de kans krijgen om mee te denken, we gaan mekaar daarin echt nodig hebben.

Ook CM reikt ons de hand. Met CARUNA willen ze ieder van jullie uitnodigen om mee vorm te geven aan de zorg van de toekomst, welke plaats mag die zorg krijgen? 3 juni vindt de eerste denksessie plaats in de Demersite.

Goede vrienden, is hiermee alles gezegd wat moest gezegd? Allicht niet.

Ik wilde met jullie enkele reflecties delen over de wereld, over Vlaanderen, over onze beweging. Misschien helpt dat bij het nadenken.

Hoe dan ook, ik dank u voor uw aandacht en kijk met u uit naar wat de jongeren van Club Carbon voor onze Rerum Novarum in elkaar gestoken hebben. Maar eerst krijgt ACV Limburg het woord om hun mobiliteitsbevraging toe te lichten.

Geniet nog van de avond.

Rik BLOEMEN
MEI 2025

Boodschap:

Neem de angst en onzekerheid bij de mensen au serieux. Doe inspanningen om het geeld te stoppen. Investeer in dialoog en bouw bruggen!

Stop het liegen en bedriegen, handel rechtvaardig en eerlijk met partners!

Doe minder **voor** burgers maar overleg **met** burgers, activeer de gekende adviesraden...Respecteer burgers en betrek ze in het beleid.